Dinsdag 7 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 3997

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonaags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

GEALLIEERDEN IN PALMI.

Flinke aanval van de Raf op München.

Weer 7 nazie duikboten vernield.

Konotop, Makeevka, Slavyansk, Kramatorskaya en andere steden door de Russen veroverd.

HOE DE ITALIANEN ZICH OVERGEVEN.

Ralph Allen, die de gezamenlijke Canadese pers vertegenwoordigt, seint in een vertraagd telegram van 5 September van de Siciliaanse kust:

De passieve weerstand, welke werd ondervonden voor de schitterende natuurlijke borstweringen van Reggio Calabria doet veronderstellen, dat een verandering van de vijandelijke verdedigingsplannen op het laatste ogenblik voorgeschreven werd door verschillende oorzaken.

De Italiaanse soldaten geven zich in nog grotere groepen over dan op Sicilië. Zij zeggen, dat zij orders ontvingen om de wapens neer te leggen. Niettemin is de wijze, waarop zij zich allen overgeven met gereedgemaakte witte vlaggen en ingepakte particuliere bezittingen in valiezen te indrukwekkend, dan dat dit als louter toeval kan worden aangemerkt. Het Italiaanse leger schijnt absoluut in een staat van muiterij te verkeren.

De reden achter de overhaaste Duitse terugtocht is dat zij het geheel nutteloos beschouwen om hulp van hun bondgenoten te verwachten, zodat zij het gehele verdedigingsplan op het laatste ogenblik wijzigden. (Op de kust van Sicilië, (AP) 6.9).

ITALIANEN HEBBEN ALLE HOOP VERLOREN.

Het nieuwsblad „Gazeta del Popolo" van Turijn schreef, dat de militaire kringen in Rome zich bewust zijn van de mogelijkheid, dat de Geallieerden verder naar het Noorden aan Italië's Westkust landingen zullen doen. Het bad zeide mistroostig: „Men behoeft zich niet te veel voor te spiegelen ten aanzien van onze weerstandskrachten als men in aanmerking neemt hoeveel materiaal wij in Tunis en op Sicilië verloren hebben."

Het artikel, dat aan het Bureau voor Oorlogsvoorlichting ter beschikking gesteld werd, toonde een oprecht pessimisme betreffende de Italiaans-Duitse verdediging van de Italiaanse „teen" en noemde de districten Salerno, Civita Vecchia en Grosseto als mogelijke landingspunten, aangezien zij „speciaal geschikt zijn voor krijgsverrichtingen, welke snel uitgebreid kunnen worden naar het binnenland".

Het artikel zeide voorts: „De verdediging van Zuid-Calabrië biedt grote moeilijkheden gezien het feit, dat de vijand in de lucht en op zee het overwicht bezit."

Een artikel van de „Giornale d'Italia" zeide, dat de Italiaanse troepen aan de laatste krijgsverrichtingen hebben deelgenomen met een „duidelijke minderheid" en met „onvoldoende uitrusting". Hieraan voegde het artikel toe: „Wat in Calabrië plaats vindt, verwondert den Italianen niet, omdat ons volk sinds lang alle hoop heeft opgegeven, indien het er ooit een had" (New York, (AP) 6.9).

ZUID-CALABRIë WORDT ONTRUIMD.

Het Duitse DNB agentschap erkende in een uitzending de ontruiming van Zuid-Calabrië door de Duits-Italiaanse strijdkrachten en de Italiaanse burgers. Het agentschap zeide: „De ontruiming van Zuid-Calabrië door de Italiaanse autoriteiten en de Duitse strijdkrachten is geschied volgens het plan en in volmaakte orde. Alle voorraden zijn weggevoerd en in veiligheid gesteld. De burgerbevolking werd ook ontruimd."

Dezelfde Duitse uitzending zeide: „Alle tekenen wijzen op een tweede grote landing van Britse en Noordamerikaanse troepen op een andere plaats in het Middellandse Zeegebied, die spoedig zal komen." Zij houden bespiegelingen over de volgende mogelijkheden:

1) De Geallieerden zullen pogen met grote vlootstrijdkrachten Sardinië en Corsica te veroveren om zodanig tredstenen te krijgen voor een andere invasie van het vasteland van Italië of Zuid-Frankrijk.

2) Een directe aanval op Midden-Italië.

3) Een aanval op het schiereiland Apulië — Oostitalië ten Noorden van Brindisi — welke van groot belang zal zijn, gezien zijn aardrijkskundige ligging met betrekking tot de Adriatische Zee (Londen, (AP) 7.9).

EEN UITZENDING VAN RADIO-ROME.

Een uitzending van Radio-Rome voor binnen- en buitenland welke werd opgevangen door het Britse Ministerie van Voorlichting, vroeg aan de Verenigde Staten en Groot-Britannië of zij bereid zijn Italië's grenzen van 1919 te garanderen. In woorden, die de gedachten van het land over een vrede weerspiegelden, zeide de radio: „Wij willen niet kibbelen over woorden. Wij zijn bereid de harde werkelijkheid onder ogen te zien. Wij vragen U daarom Groot Britannië en Amerika: zijt gij van plan de onafhankelijkheid en eenheid van ons ongelukkig land te eerbiedigen?" (Londen, (AP) 6.9).

CIANO VLUCHTTE NAAR ARGENTIJNSE LEGATIE.

Het nieuwsblad „La Stampa" van Turijn deelde mede, dat Graaf Galeazzo Ciano Zaterdag overgehaald werd zich te laten arresteren na een goed heenkomen gezocht te hebben in de Argentijnse Legatie. Het nieuwsblad zeide, dat de Argentijnse Gezant Malbran verrast was toen Ciano verscheen en om een asyl voor zich en zijn gezin vroeg. De Legatie vroeg instructies aan Buenos Aires terwijl de Italiaanse politie tevergeefs zocht naar den vroegeren Minister van Buitenlandse Zaken.

Doordat men een van Ciano's goede vrienden in de gaten hield, kwam men te weten dat hij zich in de Argentijnse Legatie schuil hield, doch de Politie kon hem hier niet arresteren, gezien de extra-territoriale voorrechten van de Legatie. Volgens het bericht gelooft men, dat de Argentijnse regering toestond aan Gravin Ciano om in de Legatie te blijven en dat men Ciano ried zich over te geven. Men zeide, dat Ciano de Argentijnse Legatie had uitgekozen, omdat de Duitse en Japanse Legatie niet bereikbaar waren zonder door de politie ontdekt te worden. (Aan de Zwitsers-Italiaanse grens, (AP) 6.9).

7 DUITSE DUIKBOTEN VERNIELD.

De Britse Admiraliteit en het Ministerie van Luchtvaart maakten officieel bekend, dat 7 Duitse duikboten vernield werden in de Golf van Biscaye door Britse schepen en vliegtuigen in samenwerking met vliegtuigen van de Noordamerikaanse 8e luchtmacht.

Op één dag brachten de Noordamerikaanse vliegtuigen, die met Britse schepen en vliegtuigen van het Britse Kustcommando samenwerkten, 3 duikboten tot zinken. 2 Daarvan waren bevoorradingsduikboten, waarvan de vijand er niet veel heeft. Het gezamenlijk communiqué van de Admiraliteit en het Ministerie van Luchtvaart zeiden, dat deze acties het resultaat waren van opgevoerde offensieve operaties, welke ondernomen werden toen uit verkenningen bleek, dat de vijand poogde de oversteek van de Golf gevaarlijker te maken door 2 of 3 duikboten gezamenlijk uit te zenden (Londen, (AP) 6.9).

DUITSERS VUREN OP ZWEEDSE VISSERSBOTEN.

Zweedse vissers vertelden aan het blad „Aftonbladet", dat een Duitse torpedoboot Zaterdag 7 of 8 schoten loste op 3 hunner schepen in het Skagerrak, doch geen schade of ongevallen veroorzaakte. Zij zeiden, dat de schoten werden gelost op een afstand van 100 meter en blijkbaar als waarschuwing bedoeld waren omdat men anders niet zou hebben gemist. Als gevolg van dit voorval zijn de vissers van het eiland Bjorko vandaag niet uitgevaren.

Een gelijksoortig incident vond plaats op 25 Augustus toen 3 Zweedse vissersboten in de grond werden geboord als gevolg waarvan scherpe nota's gewisseld werden tussen Berlijn en Stockholm (Stockholm, (AP) 6.9).

HET DUITSE COMMUNIQUé VAN MAANDAG.

Het volgende Duitse communiqué werd Maandag door Berlijn uitgezonden en door de Associated Press opgevangen:

„De hevige Russische aanvallen in het Donetsbekken en in het gebied van Charkov alsook ten Zuid-Westen en ten Westen van Vyazma worden met onverminderde kracht voortgezet. De luchtmacht steunde op doeltreffende wijze de troepen-formaties, die gewikkeld waren in hevige gevechten. In de periode van 2 tot 5 September verloor de vijand 166 vliegtuigen. Op het Calabrische schiereiland maakten de gelande Britse strijdkrachten voortgang tegen de zwakke Duits-Italiaanse achterhoede. Slechts op enkele plaatsen werd er gevochten. Maandagnacht deden vijandelijke bommenwerpers verschrikkelijke aanvallen op het gebied van de steden Mannheim-Ludwigshafen. De bevolking leed grote verliezen. In enkele wijken van de steden werden aanzienlijke verwoestingen veroorzaakt door grote branden. De nachtjagers en het afweergeschut schoten, voor zover werd vastgesteld, 37 vijandelijke bommenwerpers neer" (New York, (AP) 7.9).

1500 TON OP MANNHEIM - LUDWIGSHAFEN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat 1500 ton aan brisant- en brandbommen op Mannheim-Ludwigshafen geworpen werd in de nacht van Zondag op Maandag. De aanval duurde 45 minuten. Luchtverkenningen hebben aangetoond, dat grote verwoesting onder de doelen is veroorzaakt (Londen, (AP) 6.9).

RUSSISCH COMMUNIQUé.

Als volgt luidt het Russisch communiqué:

„Onze troepen in het Donetsbekken zetten hun offensief op succesrijke wijze voort en maakten zij van 15 tot 25 kilometer voortgang waarbij zij meer dan 100 bewoonde plaatsen veroverden, waaronder de stad Makeevka, de stad Konstantinovka, de stad en het spoorwegknooppunt Kramatorskaya, de stad en het spoorwegknooppunt Slavyansk, de stad Bruskovka, de stad Kratopyar en 9 grote dorpen alsook de grote spoorwegstations Vakyanovka, Belorudovka en Zelenoye.

In de richting van Bakhmach zetten onze troepen hun succesrijke offensief voort en maakten zij van 10 tot 20 kilometer voortgang waarbij zij meer dan 100 bewoonde plaatsen veroverden, waaronder het grote spoorwegknooppunt Konotop, 7 grote dorpen en 3 spoorwegstations, Bruzhskaya inbegrepen.

Onze troepen, die ten Zuiden van Bryansk oprukken vorderden van 15 tot 20 kilometer en bezetten meer dan 90 bewoonde plaatsen, waaronder Ruzhnoye, Krymskoye, Barsevo, Sjemtsjino, Novye-Vody, Antonovka en 7 andere grote dorpen.

Ten Westen en Zuid-Westen van Charkov leverden onze troepen offensieve gevechten waarbij zij verschillende bewoonde plaatsen bezetten en hun stellingen belangrijk verbeterden.

In de richting van Smolensk leverden onze troepen gevechten ter verbetering van hun stellingen. Gisteren vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 119 Duitse tanks en 92 Duitse vliegtuigen" (Moskou, (AP) 6.9).

VERBINDING MOSKOU-CHARKOV HERSTELD.

De radio van Moskou deelde mede, dat de spoorwegverbinding tussen Moskou en Charkov is hersteld. De eerste trein uit Moskou arriveerde dezer dagen in Charkov (Londen, (AP) 6.9).

CHURCHILL ONTVANGT EREDOCTORAAT VAN HARVARD.

Het Witte Huis maakte bekend, dat Winston S. Churchill een eredoctoraat ontvangen heeft van de Harvard Universiteit te Cambridge (Massachusetts). De plechtigheid vond omstreeks het middaguur plaats. Churchill hield een korte toespraak, waarin hij de Noordamerikaanse oorlogsinspanning prees (Cambridge, (AP) 6.9).

LUCHTAANVALLEN IN CHINA.

De gevechtsvliegtuigen en middelzware bommenwerpers onder het bevel van Generaal-Majoor Claire Chennault in China voerden uitgebreide vluchten uit voor het doen van aanvallen op de Japanse verbindingsmiddelen en installaties. Waarschijnlijk werden 2 Japanse vrachtschepen en een duikbotenjager vernield nabij Hongkong. Aan de Hankow—Canton spoorlijn werd het verkeer ontwricht en Outsjinkow aan de bovenloop van de Jantse werd tweemaal bezocht. De aanvallers ondervonden slechts weerstand van lichte wapens op de grond en alle vliegtuigen keerden veilig terug (Hoofdkwartier van de 14e Noordamerikaanse legerluchtmacht in China, (AP) 6.9).

Het nieuws van vandaag.

Waar de spoorlijnen van Bryansk-Kiev en Kursk-Kiev samenkomen ligt Konotop, de stad die thans door het oprukkende Rode leger veroverd is. Konotop ligt ongeveer midden tussen Kursk en Kiev en op 275 kilometer ten Noord-Westen van Charkov. Zó ver zijn de Russen al in de Oekraïne doorgedrongen en het volgende doel is blijkbaar het belangrijke spoorwegknooppunt Bakhmach.

In het Donetsbekken geschiedt de opmars misschien het snelst. De belangrijke steden Makeevka, Slavyansk, Kramatorskaya en Konstantinovka zijn nu in Russische handen en een bericht zegt, dat de Russische troepen reeds Stalino zijn binnengedrongen. De opmars ten Westen van Charkov en in de richting van Smolensk is enigszins vertraagd en het communiqué van gisterenavond zeide, dat hier de stellingen verbeterd worden.

Verlies op verlies wordt door de nazies geboekt. Weer zijn 7 duikboten door Britse en Noordamerikaanse vliegtuigen, in samenwerking met de Britse Koninklijke Marine in de Golf van Biscaye in de grond geboord. Dit werd officieel in Londen bekendgemaakt.

Heden zegt het Britse Ministerie van Luchtvaart, dat München in het Zuiden van Duitsland in de afgelopen nacht een flinke aanval onderging. De laatste aanval op deze stad vond plaats op 16 Juli. Nu heeft de Royal Airforce Duitsland reeds vier nachten achtereen aangevallen en bij dag wordt het Reich ook geen rust gelaten. Vliegende Forten bombardeerden gisteren het industrie-centrum Stuttgart en heden staken zij weer het Kanaal over om het nonstop lucht-offensief op het Europese vasteland te hervatten.

In Italië werd het gebied van Napels weer gebombardeerd zomede enkele belangrijke verkeerscentra. De Geallieerde troepen in Calabrië hebben nu Palmi veroverd en iets meer het land in ook Delianuova. De opmars wordt voortgezet, doch erg gehinderd door de vernielingen die de vijand bij zijn terugtocht heeft aangericht.

De radio van Rome heeft thans de vraag gericht tot Groot Britannië en de Verenigde Staten of men de Italiaanse grenzen van 1919 kan garanderen. Het werd ook werd bekendgemaakt, dat de Cardinalen in Vaticaanstad gisteren twee uur lang vergaderden.

Wat men besproken heeft werd natuurlijk niet bekendgemaakt doch Radio-Rome zeide dat een groot belang aan de vergadering wordt gehecht.

Documentatie Pauselijk Vredeswerk.

„Principles for Peace".

De tijd is voorbij, dat men het Pausdom kon negéren in de internationale politiek. Want hoewel het terrein des Pausen — dit zij met nadruk gezegd — niet dat van politiek en diplomatie is, grenzen deze terreinen zo nauw aan dat van geloof en zeden, waarmede de Paus wel te maken heeft, dat de Paus moeilijk geheel en al buiten de internationale ontwikkelingsgang gehouden kan worden. De morele steun van het Pausdom is eerder groter geworden dan kleiner en vriend en vijand ambiëren de steun van Zijne Heiligheid. Richtlijn van de houding, die de Heilige Stoel inneemt in zake de internationale conflicten is Artikel 124 van het Lateraans Verdrag van 1929, waarbij de Heilige Stoel zelf verklaarde:

„De Heilige Stoel, wat betreft de souvereiniteit, die Hem toekomt zelfs op internationaal terrein, verklaart, dat Hij zich niet wil en niet zal inlaten met de twistgedingen van wereldlijke aard tussen de Staten (dichiara che Essa vuole rimanere e rimarrà estranea alle competizioni temporale fra gli Stati) en met de internationale congressen tot dat doel te houden, tenzij de twistende partijen een gemeenschappelijk beroep doen op Zijn vredeszending, zich in alle gevallen voorbehoudend Zijn zedelijke en geestelijke macht te doen gelden."

Het doen gelden van deze zedelijke en geestelijke macht vond bij herhaalde gelegenheden plaats. Na 1929, maar ook lang daarvoor. Wat de laatste vijf Pausen betreft, van Leo XIII tot den tegenwoordigen Paus Pius XII, heeft een daartoe gevormd „Bisschoppelijk Comité ter Bestudering va nde Pauselijke Vredespunten in de Verenigde Staten van Amerika" thans alles in boekvorm vergaard. **„Principles for Peace"**, uitgegeven door de **National Catholic Welfare Conference** te Washington en verspreid door den uitgever **Bruce te Milwaukee**, heet het lijvige boekdeel van 894 bladzijden, waarin 1863 vredesparagrafen van de Pausen Leo XIII, Pius X, Benedictus XV, Pius XI en Pius XII zijn samengebracht. Het boek is zijn hoge prijs ($ 7,50) waard.

De vredesarbeid van de vijf Pausen van Leo XIII tot Pius XII wordt hierin weergegeven aan de hand van de documenten. Zoals men zich herinnert, heeft „Dagblad Amigoe di Curaçao" begin dezes jaars een verhalende studie hieromtrent gepubliceerd, natuurlijk van veel geringer omvang.

Het zal velen onzer lezers, die blijkens onze ondervinding onze arbeid hebben gewaardeerd, aangenaam zijn dit in Juni verschenen handboek te kopen om het alles in groter verband te kunnen bezien.

Het boek is het uitgebreidste en gezaghebbendste werk, dat tot nu toe op dit gebied is verschenen. Het publiceert nevens de vredespunten ook het Pauselijk programma voor maatschappelijke en staathuishoudkundige hervormingen van de natiën. De plannen voor deze uitgave dateren reeds van 3 jaren her. Een commissie werd ermede belast van Aartsbisschop Samuel S. Stritch van Chicago als voorzitter. De andere leden van de commissie zijn Mgr. James H. Ryan, Bisschop van Omaha en Mgr. Aloysius J. Muench, Bisschop van Fargo.

Het boek is opgedragen aan Pius XII met het gebed, dat de vrede, die het werk der rechtvaardigheid is, in onze tijd verwezenlijkt worde. Hierna volgen alle vredesuitspraken van Leo XIII, Pius X, Benedictus XV, Pius XI en Pius XII. Bij elk van de vijf delen wordt een overzicht gegeven van de gedachte des onderscheiden pausen, zijn levensloop enz. Het boekwerk besluit met een lijst van titels van alle geciteerde documenten, een bibliographie en een uitvoerige index, welke den lezer in staat stelt elk onderwerp direct te vinden.

De samenstelling werd begonnen onder een jaar geleden onder leiding van Dr. Harry C. Koenig, bibliothecaris van het Seminarie St. Mary of the Lake te Mundelein, Illinois. Aartsbisschop Stritch heeft het voorwoord geschreven en Dr. Koenig de inleiding. Katholieke geleerden door de gehele Verenigde Staten hebben medegewerkt bij het speurwerk en het doel wordt als volgt omschreven:

„De oogst van de verzamelde wijsheid van de laatste 65 jaren gedurende welke elk van de vijf pausen zo diep geïnteresseerd was in het vraagstuk des vredes, ligt hier voor u. Ons doel was het de rijkdom van deze wijsheid aan te bieden aan allen, die de Engelse taal machtig zijn en om al deze mensen bekend te maken met het nimmer geheel te schatten werk, dat de Pausen gedaan hebben om een bestendige vrede te stichten.

In dit boek ligt de rijpe gedachte van vijf Pausen vervat......"

Aartsbisschop Stritch beklemtoont de houding van den gewonen man, die de ontberingen des oorlogs te tweeden male moet ondergaan en zegt, dat zulks nu niet nogmaals mag geschieden. „Thans, aldus de Aartsbisschop, moeten wij een vrede stichten welke bestendige zekerheid zal geven aan alle natiën en volken. Het is moeilijk te beschrijven welke de gevolgen zouden zijn van een fiasco van de vredesconferentie, die na de overwinning gehouden zal worden."

De Aartsbisschop citeert de woorden van Pius XII, gesproken na de eerste aanval van de as-mogendheden, dat „de internationale vraagstukken geenszins onoplosbaar waren" en zegt dan: In weerwil van alle pogingen de vrede te bewaren heeft de Nazie-partij het op oorlog aangestuurd. Deze partij heeft haar doel om met geweld een nieuwe wereldorde te stichten niet verheeld, een nieuwe wereldorde, waarin één enkele natie zou overheersen en de andere natiën slechts zouden mogen dienen om haar rijkdom en macht te vergroten...... Laat thans elke geleerde kalm en onpartijdig het voorstel van de as onderzoeken en de levensbeschouwing die erachter zit bestuderen en hij zal tot het besluit moeten komen, dat zulk een beschouwing geen enkele belofte voor de toekomstige wereldorde in zich draagt."

De Aartsbisschop vergelijkt de oorlogsdoelen van de as met die der Verenigde Staten, nl. de verdediging der vier vrijheden en het maken van deze vier vrijheden tot de grondslag van internationale samenwerking. „Dit is de taal van eerlijke vreedzaamheid".

„De geschiedenis heeft ons een grote, gewichtige verantwoordelijkheid opgelegd. Wij zullen een grote macht zijn aan de vredestafel. Overal zien de mensen naar ons op om een goede vrede te erlangen. Wij mogen niet feil gaan. Zelfs te midden van de oorlog zijn wij doende een vredesplan te ontwerpen, dat blijvende zekerheid zal aanbieden. Tot ons ziet de mens op om een echte vrede te krijgen en wij mogen geen poging onbeproefd laten om den mensen deze vrede te schenken, zodra de overwinning komt."

„Er moet een diep begrip zijn van wat er mankeert aan onze wereld, een juist schatten van de vraagstukken van natiën en volken, een erkenning van gemaakte fouten in het verleden, een bereidheid tot offeren van schijnbaar nationaal voordeel zelfs tot voorbij de grens van de onrechtvaardigheid. Maar vóór alles moet er een diepe nederig-

heid zijn in de natiën, vooral in de machtige natiën, een nederigheid, die niet te rijmen valt met de minderwaardige nationale belangen en die het verstand in staat stelt de werkelijkheid naar ware verhoudingen te onderkennen."

Sprekend van de „feiten, waarheden en beginselen, welke de vredestichters moeten leiden", zegt Mgr. Stritch, dat men „nergens een duidelijker omlijnd beeld van deze waarheden, feiten en beginselen, welke de vereisten voor een goede vrede zijn, krijgt dan in de uitspraken van de pausen onzer tijden". Deze verklaringen, aldus de Aartsbisschop, „bieden een practische gids voor de vredestichters, die er naar zullen streven der wereld een blijvende en rechtvaardige vrede te schenken."

Mgr. Stritch wijst op het Vijf-Puntenplan van Pius XII aan de avond vóór het Kerstfeest van 1940. Zoals men weet heeft Pius XII reeds 3 maal zulk een Vijf-Puntenprogram gelanceerd, waarvan de gezamenlijke text in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 29 Januari 1943 is verschenen. Mgr. Stritch zegt, dat het Vijf-Puntenplan van Pius XII de vredesuitspraken van de pausen in gedachten terugroept. „Deze uitspraken verdedigen steeds de menselijke rechten, de waardigheid des mensen, zij ontlenen de sociale maatregelen aan de persoonlijkheid, strijden tegen rassen- en stammenleer, die der eenheid van het menselijk geslacht schade doen, strijden voor de natuurwet in alle betrekkingen tussen de mensen, zowel in maatschappelijke, staatkundige en internationale relaties, zij striemen de aanmatigingen van de Staat af zo deze zich onderwindt het gehele gedrag der mensen aan zich te trekken onder de tyrannieke leer, dat hij de oorsprong van alle rechten is, zij staan op de bres voor de vrijheid en waardigheid van het gezin en eisen Christelijke broederzin in onze omgang met alle volken......"

„Wanneer men het Pauselijke Vredesplan leest en bestudeert in het licht dezer uitspraken, dan is het duidelijk, dat hier den staatslieden een veilige gids geboden wordt om een vrede als vrucht der rechtvaardigheid te stichten en dat is het wat wij vragen als de vrucht van onze overwinning.

Onze eigen vredesdoelen, welke ons slechts in grote omtrekken worden afgeschilderd, worden aangevuld door het Pauselijk plan. Niet alleen is er geen tegenspraak tussen ons doel en het Pauselijk plan, maar dat plan vervat ons doel in zich en geeft ons plan de grondslag van gezonde philosophie en moraal. Het is onze hoop, dat dit boek een bijdrage zij tot het vestigen van een blijvende goede wereldvrede."

Dr. Koenig, redacteur van het boek, zegt, dat bij geheim verdrag van Londen Benedictus XV was uitgesloten van de vredesconferentie na Wereldoorlog I. Het Verdrag van Versailles, aldus Dr. Koenig, is het begin van het ongeluk geweest. Zal de geest van Versailles na deze wereldoorlog herleven? Of zal het hopeloos fiasco van de vrede van Versailles de staatslieden ertoe leiden de unieke competentie en visie en onbaatzuchtigheid van den Paus na deze wereldoorlog wel te vragen? Hij wijst op het in de aanvang van dit stuk geciteerde Artikel 124 van het Lateraans Verdrag, dat de Heilige Stoel buiten alle tijdelijke geschillen zal blijven, tenzij zijn bemiddeling worde ingeroepen door beide geschilhebbende partijen.

De Paus zal slechts die rol spelen, welke overwinnaar en overwonnene Hem gezamenlijk toekennen. Engelsman, Italiaan, Duitser, Fransman, Amerikaan en Rus zien tot Hem op als hun Vader in Christus en Hij is verantwoordelijk aan God voor hetgeen Hij denkt, beraamt en doet voor Zijn kinderen, ongeacht tot welke natie, ras of klas zij behoren.

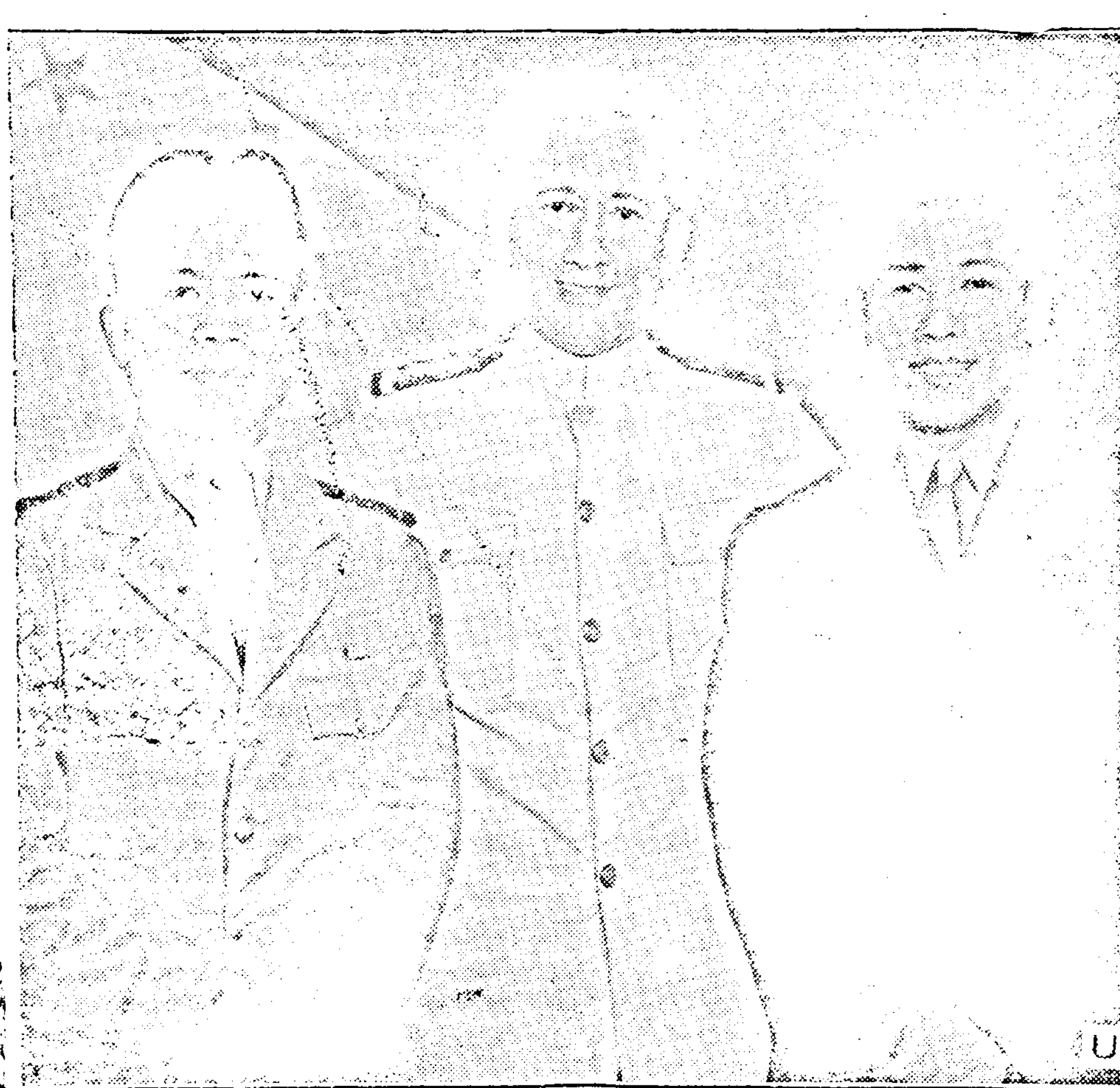
Dr. Koenig bespreekt de bevoegdheid van den Paus inzake vredesvraagstukken:

„Het terrein van den Paus is niet de politiek, noch de diplomatie, noch internationale betrekkingen, noch economie als zodanig. Het terrein van den Paus is geloof en zeden. Maar alleen de domsten zullen weigeren te erkennen, dat er diepe zedelijke verwikkelingen zijn bij de stoornis in de rust der maatschappij.

Vraagstukken, die in een geslacht geleid hebben tot het afslachten van 8½ millioen mensen, tot verarming, lijden, weergaloze haat en dat zo dat na een kwart eeuw hetzelfde nogmaals herhaald wordt — deze vraagstukken vallen zeker binnen het terrein van den Paus als geestelijk en zedelijk leider."

Het boek is een van de belangrijkste verschijningen van de laatste tijd en uit de aankondiging vernemen wij, dat het de bedoeling is nog een tweede deel uit te geven, waarin de oorspronkelijke texten van de thans in het Engels uitgegeven vertalingen zullen worden gepubliceerd.

Ook zal van het werk een Chinese vertaling verschijnen, waartoe Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Paulus Yu Pin, Apostolisch Vicaruis van Nanking het initiatief genomen heeft.

De geest van de Verbonden Volken blijkt uit deze drie officieren, die gefotografeerd werden in de Philippijnse regeringskantoren. Alle drie dienen zij in het leger van de Verenigde Staten vain Noord-Amerika. Zij hebben gezworen de vrijheid van de Philippijnen en van de andere bezette landen te herstellen.

Curaçao.

WIE WAS HET?

Gisteravond bij het uitgaan van Roxy, werd op de Pietermaaiweg, ter hoogte van de Marktstraat een manspersoon aan- en overreden door een luxe-auto. Bedoelde manspersoon werd tengevolge van deze aanrijding ernstig verwond en in het Hospitaal opgenomen. De bestuurder van de auto reed na het ongeval door. Deze bestuurder wordt, in zijn eigen belang aangeraden zich alsnog te melden **aan het Hoofd**bureau van Politie, afdeling Verkeer alhier.

Personen, die omtrent dit ongeval, nadere inlichtingen aan **de Politie kun**nen verschaffen worden eveneens verzocht zulks op te geven aan bovenvermeld adres.

VERBETERDE POSITIE GOUVERNEMENTSAMBACHTSLIEDEN.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur is bij de Staten van Curaçao de „Landsverordening houdende bepalingen betreffende de indienstneming en de dienstvoorwaarden van ambachtslieden in doorlopende dienstbetrekking en daarmede overeenkomende werkkrachten" ingediend, waaraan wij de Memorie van Toelichting ontlenen:

Reeds overlang is van verschillende zijden betoogd, dat geregeld diende de positie van personen, die in voortdurend dienstverband bij het Gouvernement werkzaam waren, daar het onverantwoord leek hen bij voortduring zonder enige zekerheid omtrent hun bestaan te laten.

Wel is onder Gouverneur Wouters de positie van den werknemer op Curaçao belangrijk verbeterd door de invoering van de Landsverordening van 16 September 1940, tot wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek voor Curaçao omtrent huur van dienstboden en werklieden en daarmede samenhangende artikelen. Het nieuwe artikel 1613x bepaalde wel, dat deze regeling, indien zij niet uitdrukkelijk van toepassing wordt verklaard, niet geldt voor personen in gouvernementsdienst; doch de mogelijkheid van toepassing bestaat.

De Gouverneur acht redelijk, dat voor personen, die uit de aard van hun arbeid en de tijdsduur in gouvernementsdienst doorgebracht daaraan op duurzame wijze verbonden zijn, een biezondere regeling werd getroffen, eveneens op wettelijke grondslag gevestigd, waardoor zij zich in sociaal opzicht zouden onderscheiden van die gouvernementsarbeiders, die niet gerekend kunnen worden tot de groep, welke wordt aangeduid als de groep der gouvernementsambachtslieden.

In verband met het voorgaande heeft de Gouverneur in bijgaand ontwerp voor den gouvernementsambachtsman een arbeidscontract ontworpen met aanmerkelijk gunstiger bepalingen dan die, welke in het Burgerlijk Wetboek voorkomen, doch, zoals in artikel 1 omschreven, slechts aan die werkkrachten, die ten minste 5 jaar bij het Gouvernement in doorlopende dienst werkzaam zijn geweest, geneeskundig zijn goedgekeurd en gerekend moeten worden tot de voor elke dienst bepaalde kerngroep.

Voor hen zijn biezondere bepalingen ontworpen; hun worden verschillende verloven verleend in de geest van de verlofsregeling, welke voor de ambtenaren geldt.

Terwijl vroeger de invalide ambachtsman in dienst van het Gouvernement en de weduwen en wezen van overleden ambachtslieden op geen enkele uitkering recht konden doen gelden, doch als regel „een onderstand" ontvingen, is thans een pensioenregeling ontworpen voor den ouden en invaliden ambachtsman en voor weduwen en wezen van overledenen.

Het bleek bezwaarlijk verder dan 5 jaren terug te gaan om uit te maken, of de betrokken ambachtsman in doorlopende dienst van het Gouvernement had gewerkt. Teneinde die moeilijkheid te omzeilen, is gemeend, niet verder te moeten teruggaan met het recht tot inkoop van het Pensioenfonds. Voor den ambachtsman, die over enige jaren wegens het bereiken van de zestigjarige leeftijd zal moeten worden ontslagen, zou dit betekenen een pensioen, dat minder zou bedragen dan de onderstand, welke op grond van langdurige practijk wordt toegekend. Daarom is in een overgangsbepaling vastgelegd, dat, indien de ambachtsman niet tot een pensioen zou komen gelijk aan de onderstand, welke normaliter wordt verleend, het verschil als onderstand zal worden bijgepast.

Wat betreft het percentage voor inkoop in het Pensioenfonds werd gemeend, dat het gewone percentage ad 4% moest worden gehalveerd en wel op grond hiervan, dat de pensioengrondslag van den ambachtsman na 5-jarige dienst in de regel hoger zal liggen dan het vaste loon, dat hij in de voorafgaande 15 jaren verdiende. Teneinde verdere berekeningen te vermijden is een vast percentage ad 2% van de pensioengrondslag op het moment van de aanstelling opportuun voorgekomen.

De bepalingen betreffende straffen en ontslag zijn zo geformuleerd, dat zij geen nadere toelichting schijnen te behoeven.

De Landsverordening wordt nader uitgewerkt in een Reglement, hetwelk voorschriften bevat betreffende de dienst der Gouvernementsambachtslieden, en de verplichtingen van den ambachtsman, de arbeidsduur en de grondslag van het uit te keren loon vaststelt.

De Gouverneur behoudt daarbij het vaststellen der grenzen van de lonen voor elke dienst aan zich voor, terwijl aan den betrokken chef de vrijheid wordt gegeven om binnen die grenzen de lonen te bepalen.

Omtrent de arbeidsduur zij opgemerkt, dat het onder de tegenwoordige omstandigheden niet juist leek een maximum aantal uren vast te leggen. De moeilijkheid is opgelost door een normale arbeidsduur te bepalen en daarnaast de betaling van overwerkuren vast te stellen.

VERENIGINGSNIEUWS.

Curaçaose Postzegel Vereniging: Op Vrijdag 20 uur zal in vergaderlocaal, ingang Club Asiento te Emmastad een gewone ledenvergadering gehouden worden.

R.K. AMBACHTSSCHOOL SINT JOZEF.

Naar ons werd medegedeeld door het bestuur van deze school, zal er waarschijnlijk pas in de maand October een aanvang kunnen worden gemaakt met de zogenaamde voorbereidende klassen.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Francis J. Spellman, de Aartsbisschop van New York, bezocht tijdens Zijn wereldreis ook het zwaar geteisterde eiland Malta. Hier ziet men Hem in het dorpje Senglea temidden der kinderen. Hij vroeg hen of zij goede kinderen waren. De kleintjes kenden echter geen Engels en lachten maar wat. De Aartsbisschop lachte mede en zeide: „Ik geloof, dat het antwoord in iedere taal ja zal zijn."

WERELDNIEUWS

DE CARDINALEN VERGADEREN.

Radio-Rome zeide in een bericht van het agentschap Stefani, dat „alle Cardinalen in Vaticaanstad 's morgens tot een bijeenkomst operoepen werden door Cardinaal Maglione, den Pauselijk Staatssecretaris. Groot belang wordt gehecht aan de bijeenkomst, welke ongeveer twee uren duurde" (Londen, (AP) 6.9).

HET AFKOPEN VAN DE EUROPESE CARAIBISCHE EILANDEN.

Zoals men zich herinnert heeft de Heer Clarence Budington Kelland, lid van het Republikeins Nationale Comité der Verenigde Staten in New York kort geleden gesproken over het afkopen van de in Europese handen zijnde Caraïbische eilanden. [Amigoe 26 Aug. 1943]. Er is hierover op Curaçao nogal wat te doen geweest en tot onze spijt is van officiële zijde nimmer commentaar op deze vriendelijkheid geleverd, hoewel wij erom vroegen. Het weekblad „La Cruz" schrijft thans (1 Sept.) het volgende, o.i. zeer terecht:

Wat de heer Kelland zegt is van grote betekenis voor ons. Er zijn drie Europese Naties, die eilanden bezitten in de Caraïbische wateren, nl. Engeland, Frankrijk en Nederland.

Ongetwijfeld is de heer Kelland een handelsman, die denkt, dat men alles voor geld kan verkrijgen, maar er zijn nog meer moeilijkheden. Engeland, Frankrijk en Nederland hebben een koloniale traditie, welke hun nationale eer is en welke de Verenigde Staten met hun dollars niet kunnen kopen. En de volken zelf? Denkt men in de Verenigde Staten, dat wij de geschiedenis van Puerto Rico niet kennen?

Gelooft men in de Verenigde Staten, dat wij nooit gehoord hebben van de ideeën van vele Noordamerikanen over kleurlingen. Kunnen onze volken onder hen leven met hoop op verbetering? Wij zullen maar niets meer zeggen omtrent deze quaestie, maar wij protesteren tegen zo'n opinie.

DUITSE TERUGTREKKING IN HET DONETSBEKKEN.

Het Duitse DNB beweerde in een radio-uitzending, dat reeds enkele dagen een „beraamde terugtrekking" van de Duitse strijdkrachten in het Donetsbekken gaande is, teneinde de frontlinie te verkorten.

Het DNB zeide: „De Russen zetten hun aanvallen met grote kracht in en gebruiken de krachtigste formaties van tanks en gemotoriseerd materiaal. Nergens slaagden zij er evenwel in de Duitse achterhoede, welke de legers beschermt, omver te lopen. De terugtrekking van de Duitse troepen aan de Zuidelijke vleugel van het Oostfront wordt uitgevoerd in volledige orde. Alle belangrijke voorraden zijn in veiligheid gebracht en alle militaire installaties zijn vernield en ook zijn er mijnen gelegd."

Aan het Centrale front gaf het DNB „talrijke doorbraken" van de Russen toe, doch beweerde, dat zij alle opnieuw werden gesloten (Londen, (AP) 6.9).

HEVIGE GEVECHTEN AAN HET RUSSISCH ZUIDFRONT.

Het DNB deelde mede, dat zeer hevige defensieve gevechten plaats vinden in de Zuidelijke sectoren van het Oostfront. „Op het Calabrische schiereiland had onze achterhoede slechts licht contact met den vijand. Een Britse aanval ten Noorden van Palmi werd afgeslagen" (Londen, (AP)

Nederland.

TWEE BELANGRIJKE NEDERLANDERS.

Doctor Hubertus Johannes van Mook verklaarde bij het overlijden van Dr. G. H. C. Hart:

„Ofschoon zijn gestel ernstig was ondermijnd en zijn gedachten zich angstig bezig hielden met het lot van zijn familie en van zijn vrienden in Nederland, en in Nederlands Oost-Indië, gaf hij zijn gehele kracht aan zijn arbeid en aan zijn vrienden tot dit tragische einde toe. Zijn dood die vredig kwam, is meer dan een droevig scheiden van deze wereld. In de ware zin des woord is hij strijdende gevallen. Het zal moeilijk zijn zijn plaats te doen vervullen. Doch zijn voorbeeld zal allen die hem kenden aan sporen om onversaagd verder tegaan zoals hij dat zelf zou hebben gewild".

Mr. Maximiliaan Paul Leon Steenberghe verklaarde:

„Hart heeft veel bijgedragen tot de coördinatie van de belangen van de verschillende delen des Koninkrijks, voorzover deze belangen in de Verenigde Staten samenkomen. Hij was een onzer bekwaamste hogere ambtenaren en hij had een uitmuntende reputatie in de gehele wereld. Hij had een van de belangrijkste functies in de onlangs gehouden voedsel-conferentie en een grote taak ten opzichte van de uitvoering van de door deze conferentie aangenomen resolutie, stond hem nog te wachten. De economische missie in het algemeen en ik persoonlijk lijden een groot verlies door de dood van George Hart. Hij heeft zich letterlijk doodgewerkt: niets was voor hem teveel en met volledige verontachtzaming van zijn gezondheid heeft hij voor Nederland en Nederlands Oost-Indië die hem beide zo lief waren gewerkt. Hij zal in onze dankbare herinnering voortleven. God geve hem de eeuwige rust."

Dr. Willem H. J. M. Waterschoot van der Gracht, van wiens overlijden wij reeds melding hebben gemaakt was vroeger inspecteur-generaal van de staatsmijnen in Nederland. In 1907 werd hij president van de Roxana Petroleum Compagnie; in 1928 werd hij vice-president van de Marland Oil Company en president van de Hudsons Bay Marland Oil Company of Canada.

GELUKWENSEN VOOR DE KONINGIN.

Nog wordt medegedeeld dat op Haar verjaardag Hare Majesteit de Koningin o.a. gelukwensen heeft ontvangen van president Roosevelt, van president Kalinin, van de Sovjet Unie, van den minister-president van Zuid-Afrika, van den eersten lord van de Britse Admiraliteit Alexander.

Een biezonder welkom telegram was dat van de bevolking van Marauke in onbezet Nederlands Nieuw Guinea:

„De bevolking van vrij Nederlands Oost-Indië zendt Uwer Majesteit haar meest welgemeende gelukwensen op Uwer Majesteits verjaardag".

Lord Alexander sprak in zijn telegram zijn bewondering uit voor de Nederlandse oorlogs- en koopvaardijvloten.

STILTE.

De havens van Rotterdam en Amsterdam zijn tengevolge van de Geallieerde blokkade en bombardementen geheel buiten gebruik. Nog maar enkele vissersschepen oefenen de visvangst uit en wat deze vangen gaat naar Duitsland. Evenals de gehele Friese palingvangst.

OVERLEDEN.

Het overlijden wordt gemeld van R. C. Baron Bentinck, 65 jaar, te Maarn, vroeger opperstalmeester van Hare Majesteit de Koningin; en van Mr. A. H. K. Klein, 85 jaar, te Naarden, oud vice-president van het Hooggerechtshof in Nederlands Oost-Indië.

AARDBEVING IN NEDERLANDS INDIË?

De seismograaf van het observatorium der Fordham Universiteit registreerde Zondag om 23.31 uur Curaçaose tijd een aardbeving, welke beschreven werd als „zeer ernstig" op ongeveer 16.000 kilometer van New York in de algemene richting van Nederlands Oost-Indië (New York, (AP) 6.9).

VELE AANSLAGEN OP KONINGINNEDAG.

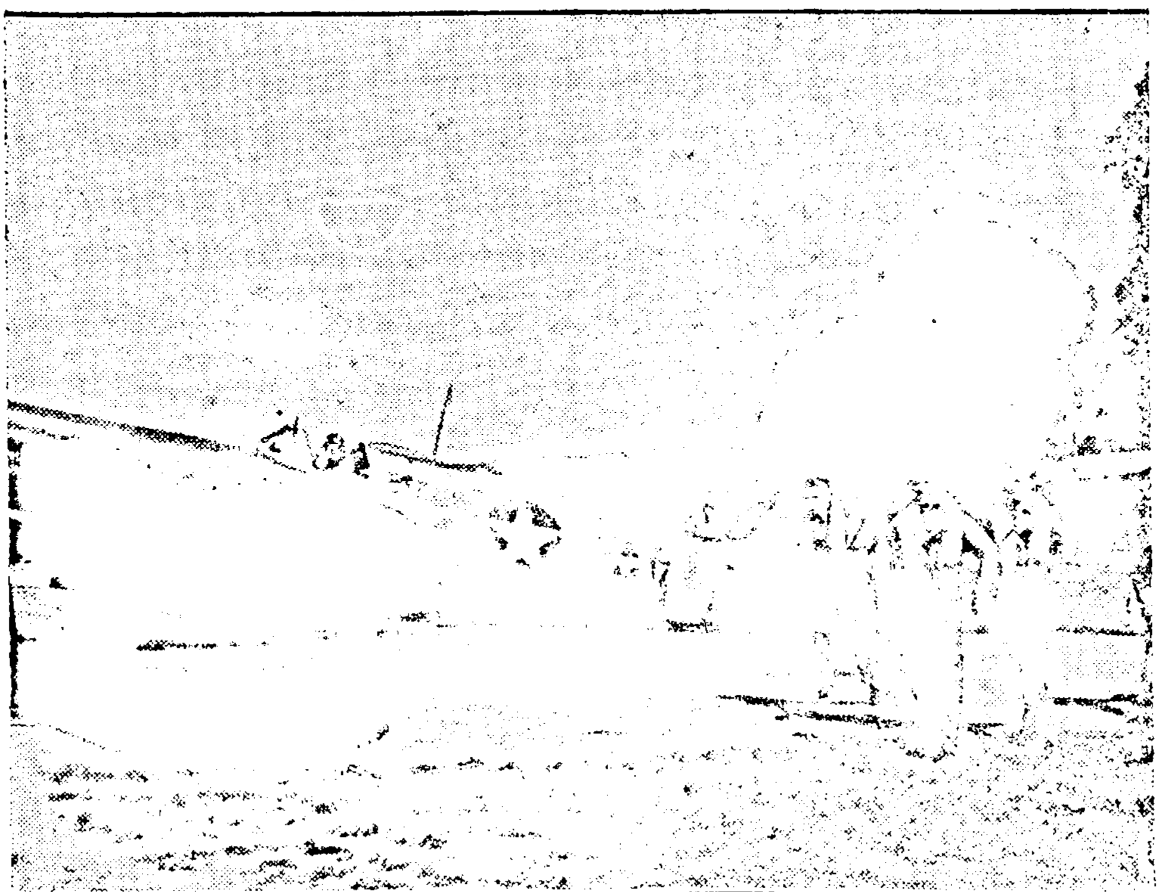
De aanslag op Kolonel Gerrit Jan Kerlen, het N.S.B.-er politiehoofd van Utrecht, die na enige uren stierf, was als het ware het hoogtepunt van een groot aantal aanslagen, die op Koninginnedag op vele plaatsen in Nederland werden gepleegd; een sergeant van de Venlose politie werd beschoten (doch niet geraakt) door twee mannen in S.S.-uniform. De N.S.B.-leider van Hillegom werd eveneens aangevallen en licht gewond.

NEDERLANDSE BOTEN BESCHIETEN ITALIAANSE KUST

De Nederlandse kanonneerboten „Flores" en „Soemba" hebben naar de Nederlandse Admiraliteit mededeelt, deelgenomen aan de beschieting van de Italiaanse kust, alvorens de invasie begon.

TE LANGEN LESTE.

De Nederlandse regering deelt mede van plan te zijn een organisatie voor hulp aan Nederlandse uitgewekenen in het leven te roepen. Ongeveer 2000 Nederlandse vluchtelingen voor wie overbrenging naar vriendschappelijk territorium zeer veel zou betekenen bevinden zich onder uiterst moeilijke omstandigheden in Zuid-Frankrijk. Daarenboven bevinden zich ongeveer 120 in Spanje, die naar de vrijheid hunkeren. Van 50 tot 60 van deze staan op het punt te vertrekken naar gastvrije landen. Op het ogenblik bevinden zich vertegenwoordigers van de Nederlandse departementen van Binnenlandse Zaken en Oorlog in Noord-Afrika teneinde te onderzoeken welke Nederlanders daar zijn; hoe zij kunnen worden getransporteerd en naar welke landen. Het transport van Spanje is uiterst moeilijk. Op zijn minst 500 Nederlanders passeerden door dat land doch de Spaanse overheid is uiterst langzaam met het verschaffen van visa, en met het loslaten van Nederlanders uit concentratiekampen. De mensen die in Spanje vertoeven moeten zo spoedig mogelijk naar Portugal vertrekken, voor verdere emigratie. In Portugal vinden zij een goed onderdak in de badplaats Praja bij Lissabon. Verder bevinden zich nog 100 Nederlandse uitgewekenen in Zweden en nog 1300 in Zwitserland, die zich niet in onmiddellijk gevaar bevinden.

Het Britse gevechtsvliegtuig Spirtfire wordt genoemd de „Koningin der Luchten". Deze vliegtuigen waren een der voornaamste verdedigingsmiddelen in het moeilijke jaar 1940. Dezer dagen gaf de Britse Koninklijke Luchtmacht een geschenk van 675 vliegtuigen aan de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

ALS EEN MOEDER.

In Vrij Nederland vertelt een Engelandvaarder hoe hij door de Koningin ontvangen werd:

„Wij zaten aan een ronde tafel en dronken thee op echt gezellige wijze; de Koningin zat in het midden als een moeder tussen haar jongens. Zij luisterde naar onze verhalen over ons leven in bezet Nederland. Die onvergetelijke middag begreep ik dat wij uitgewekenen eigenlijk de stem doen horen van ons onderdrukte volk".

BOMBARDEMENTEN OP NEDERLANDS INDIË.

Geallieerde vliegtuigen hebben Koepang en Tenau (Timor) en Manokwari en Tananmerah (Nederlands Nieuw Guinea) gebombardeerd. Overal ontstonden ontploffingen en branden.

DUITSE POLITIE ZOEKT.

De Duitse politie zoekt Engelbertus Fuyk Schot, kassier van het Distributie-bureau te Leerdam en Teunis van der Heeg, hoofd van het Distributiebureau te Hilversum. De eerste verdween met de sleutel van de safe, de andere met belangrijke papieren.

BUITENLAND.

GENERAAL MARSHALL VOOR OPPERBEVELHEBBER IN EUROPA?

Het nieuwsblad „Washington Star" zegt uit de beste bronnen vernomen te hebben, dat Generaal George Marshall, Noordamerikaans Stafhoofd, zal worden benoemd tot Geallieerd Opperbevelhebber voor het Europese krijgstoneel om een invasie van het vasteland uit Engeland te leiden. Hoewel de opvolger van Marshall niet gekozen werd, aldus de „Star" in een artikel door Constantine Brown, zal de keuze waarschijnlijk moeten vallen tussen Generaal Brehon Somervell, waarnemend stafhoofd en Generaal Dwight D. Eisenhower, Opperbevelhebber in het Middellandse Zeegebied. Het blad zeide, dat Eisenhower de meest gewilde candidaat voor de post is en dat hij bovendien een der gunstelingen van Marshall is.

De verkiezing van Marshall tot Opperbevelhebber over de invasie-strijdkrachten „is een duidelijke aanwijzing, dat de voorbereidingen voor aanvallen over het Engelse Kanaal ver genoeg gevorderd zijn, dat een leider gekozen wordt" voor de troepen, die aan de aanval op de Europese Vesting zullen deelnemen van Engelse bases uit (Washington, (AP) 6.9).

DE MAATREGELEN OM ROME TOT OPEN STAD TE VERKLAREN.

Radio-Vichy zeide in een bericht uit Rome, dat de maatregelen om Rome tot open stad te maken practisch voltooid zijn nu alles wat van militaire aard is, verwijderd of vernield werd. „Geen enkel leger-commando is er nog in de stad", aldus de radio. „Alle militaire en defensieve installaties zijn gesloopt".

Het militair verkeer door de stad is stopgezet. Slechts voorraden voor de burgerbevolking worden aangevoerd" (Londen, (AP) 7.9).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

Te land.

„Gisteren de gehele dag door zetten onze troepen de opmars voort, hoewel gehinderd door uitgebreide vernielingen en het moeilijke terrein. Wij hebben Palmi veroverd en Delianuova. De weerstand is tot nu toe zeer gering geweest. De gestadige versterking van onze strijdkrachten op het vasteland duurt voort."

Te water.

„De gewone vlootactiviteiten worden voortgezet nabij de kust van Calabrië, terwijl de bevoorrading over zee van het leger, dat opereert op de teen van Italië, zonder onderbreking voortduurt. Op Zondag 5 September bood een Zijner Britse Majesteits torpedojagers, na gevaren te zijn door de Straat van Messina, met zijn kanonnen steun aan de linkerflank van het leger in het gebied van Bagnara ten Zuiden van Palmi."

In de lucht.

„Zware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtstrijdkrachten vielen gisteren de vliegvelden en verbindingsmiddelen in Italië aan. Middelzware bommenwerpers en lange afstandsgevechtsvliegtuigen vielen de vliegvelden te Capua en Grazzanise krachtig aan. Een aantal vijandelijke jagers werd ontmoet en 10 ervan werden vernield. Tijdens de nacht van 5 op 6 September vielen lichte bommenwerpers de rangeerterreinen te Aversa en het vliegveld te Capua aan.

Gisteren vielen gevechtsbommenwerpers doelen in Zuid-Italië aan en in de afgelopen nacht werden het vliegveld te Capua en het verkeerscentrum te Altamura aangevallen door lichte bommenwerpers. Nachtbommenwerpers vielen de rangeerterreinen te Battipaglia aan. Vijandelijke vliegtuigen verschenen in de afgelopen nacht boven het gebied van Bizerte. 7 Hunner werden vernield. Weinig bommen werden geworpen en de aangerichte schade is gering. Van al deze verrichtingen worden 4 onzer vliegtuigen vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 7.9).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

„Beaufighters van de Royal Airforce bombardeerden Zondag de spoorlijn ten Zuid-Westen van Samion op de Westkust van Hellas. Voltreffers werden geplaatst op de spoorlijnen en de spoordijk. Van deze en andere verrichtingen keerden al onze vliegtuigen veilig terug" (Caïro, (AP) 7.9).

VAN HET ITALIAANSE COMMUNIQUÉ.

Het Italiaanse communiqué, gelijk uitgezonden door de radio van Rome, deelde mede, dat „levendige gevechten" tussen de Geallieerde voorhoede en de achterhoede van de as plaats vonden „tijdens de langzame ordelijke terugtrekking de astroepen van de kustsectoren op Calabrië".

Massa's Geallieerde vliegtuigen bombardeerden Napels, aldus het oorlogsbulletin, en zeer grote verwoesting werd aangericht. Plaatsen in de provincie Napels en Salermo werden ook gebombardeerd.

Voorts zeide het Italiaanse communiqué, dat talrijke bommen door Duitse vliegtuigen geworpen werden op de haven van Bizerte (Londen, (AP) 7.9).

AANVAL OP MUNCHEN.

Het volgende communiqué werd door het Britse Ministerie van Luchtvaart uitgegeven:

„In de afgelopen nacht deden vliegtuigen van het Bommenwerperscommando een hevige aanval op München. De eerste rapporten geven te kennen, dat de aanval geconcentreerd en doeltreffend was, hoewel sommige wolken boven het doel het volledig waarnemen der resultaten moeilijk maakten.

Vliegtuigen van het Gevechtscommando vielen vliegvelden in Frankrijk aan en vernielden 2 vijandelijke bommenwerpers boven hun bases. Marinevliegtuigen, die onder het Gevechtscommando opereren, bombardeerden een licht Duits marine-vaartuig nabij de Franse Kanaalkust. 16 Bommenwerpers worden vermist" (Londen, (AP) 7.9).

COMMUNIQUÉ VAN NEW DELHI.

Een gezamenlijk communiqué van New Delhi luidt als volgt:

„Gisteren 6 September vielen Beaufighters van de Royal Airforce op patrouille langs de spoorlijn tussen Toungoo en Yamethin 2 locomotieven en een seinhuisje aan alsook de voornaamste loods voor locomotieven te Pyinmana. Alle doelen werden beschadigd. De loods scheen te zijn opgeblazen en dichte rookwolken zag men na de aanval ervan opstijgen. Nabij Takton werd schade toegebracht aan nog 2 locomotieven en een grote lorrie. Hurricanes vernielden of beschadigden ongeveer 4 sampans en meer dan 25 andere riviervaartuigen op de Irrawaddy en de Mayu. Enkele volbeladen karren nabij Pakoku werden ook aangevallen. In de gebieden van Rathedaung en Buthidaung werden Japanse troepen gemitrailleerd en verliezen werden aan den vijand toegebracht, waaronder verschillende doden.

Een formatie Vengeance duikbommenwerpers viel de vijandelijke opslagplaatsen aan de rivier de Mayu nabij Kwazon aan. Alle bommen vielen in het doelgebied. Het bombardement werd gevolgd door een machinegeweeraanval. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (New Delhi, (AP) 7.9).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— Het Sovjet-leger voltooit snel de verovering van het Donetsbekken en drong de buitenwijken van Stalino binnen, de grootste sterkte van de Duitsers in dit industrie-gebied. De Russen hebben de stad bereikt in een opmars van Makeevka, dat gisteren veroverd werd. De zware regens, de mijnenvelden en de vernielde bruggen kunnen met de Duitse tanks, vliegtuigen en infanterie de Russische legers nog niet tot staan brengen. „Rode Ster" deelde mede, dat de terugtrekkende Duitsers niet alleen de mijnsteden plunderen en verwoesten, doch ook de plaatselijke bevolking verdrijven.

— Radio-Berlijn deelde mede, dat volgens bekendmaking van het Japanse Hoofdkwartier de Geallieerde troepen gepoogd hebben te landen op het eiland Kolombangara in de Salomons Archipel. Men zeide niet of de landing werd afgeslagen. Volgens Tokio zouden echter grote verliezen aan de Geallieerde landingsstrijdkrachten zijn toegebracht.

— In de afgelopen nacht verschenen enkele Duitse vliegtuigen boven het Oosten en Zuid-Oosten van Engeland. Op verschillende verspreid liggende punten werden bommen geworpen. Weinig schade werd aangericht; niemand werd ernstig gewond. 2 Vijandelijke vliegtuigen zijn vernield.

— Noordamerikaanse Vliegende Forten en Marauders hebben hedenmorgen aanvallen gedaan op België en Frankrijk. Het lucht-offensief tegen het Europese vasteland wordt alzo de zesde achtereenvolgende dag voortgezet.

Invasie rond de Cabrietenberg

door

GEORGE SEPPEN,

Commandant der Kazerne Habaai.
Reserve Kapitein der Infanterie K.N.L.

Toen wij in onze vorige bijdrage over de moeilijkheden van de huidige Curaçaose Weermacht den Curaçaoënaar **Louis Brion** een lichtend voorbeelden noemden[1]), hebben wij ook de Cabrietenberg gememoreerd, waar de jonge Brion in 1805 zijn militaire kunnen op ondubbelzinnige wijze toonde.

Tevergeefs zochten wij bij den zo minutieuzen geschiedschrijver van Curaçao, J. H. J. Hamelberg, naar de „Schermutselingen bij de Cabrietenberg", doch kwamen niet verder dan tot 1804, terwijl minder betrouwbare bronnen elkander rustig bleken te hebben nageschreven, zonder zich in eigenlijke militaire détails te hebben begeven, eenparig als zij waren in hun grote lof.

Het is daarom wellicht goed, de tenslotte min of meer officiële „lezing" te volgen, die de Encyclopaedie van Nederlands West-Indië (uitgave 1914 — 1917, blz. 177 e.v.) geeft en die in onopgesmuktheid en waardigheid zeker niet voor de anderen onderdoet.

„De Engelse admiraal Murray had geruime tijd de beneden-districten van het eiland geplunderd en gebrandschat; de 18e Mei 1805 deed hij een vergeefse aanval op het Fort Beekenburg in het Oosterdistrict bij Caracasbaai; maar half Juni slaagde hij er in er wederom troepen te doen landen en de 8e Juni de Cabrietenberg, die het Fort Beekenburg beheerst, te bezetten. Met 4 stukken Geschut van die hoogte krachtig beschoten, moest de bezetting het Fort ontruimen. Maar toen kwam een afdeling van het garnizoen, onder Majoor Schwartsz, en een deel der Schutterij, 160 man sterk, aangevoerd door Kapitein Brion, opdagen.

Op het zien van de sterke stelling van den vijand, deinsde Schwartsz terug, maar Brion besloot met zijn mannen de berg te bestormen. **Aanvankelijk was de troep aan het vijandelijk vuur blootgesteld, maar aan de voet van de berg genaderd, vlogen de meeste kogels over hen heen of kletterden tegen de rotsen.** Het is mogelijk, dat de vijand, die een gelijk aantal manschappen en de versterkte stelling in zijn voordeel had, Brions macht niet kon overzien en die overschatte. Hoe dit ook zij, de Engelsen, waarschijnlijk vrezende, dat de terugtocht naar hun schepen hun kon worden afgesneden, namen de vlucht, vervolgd door de schutters, die in de verwarring bij het inschepen tal van vijanden doodden en kwetsten. De 4 achtergelaten kanonnen, de ammunitie, enige krijgsgevangenen en de roem dezer overwinning waren het loon voor de moed en het beleid van den jongen Brion.

Het behoud van het eiland was aan hem te danken. Schwartsz werd de 20e Juni in arrest gesteld en naar Nederland gezonden om daar voor de Krijgsraad zich te verantwoorden."

Degene die — voor zover de huidige omstandigheden zulks gedogen — de ruim 78 meter hoge heuvel beklimt, die nog steeds als Cabrietenberg te boek staat, zal terstond getroffen worden door het feit, dat hij vandaar af niet alleen een ruim en volkomen onbelemmerd uitzicht heeft op de Caracasbaai en het Spaanse Water, maar ook op alle Brakke Putten, terwijl hij tenslotte rechtstreeks te blikken vermag in het hart van het zo aantrekkelijke Fortje Beekenburg, dat ruim 50 meter lager en op een afstand van niet meer dan 700 meter er van verwijderd is.

Het was dan ook van den negentienden eeuwsen belager van Curaçao lang niet dom gezien, om met de te zijner beschikking staande vier stukken geschut (vermoedelijk scheepskanonnen) een heimelijke tocht naar de heuveltop te ondernemen, teneinde daarmede èn Beekenburg met de baaien, èn de gehele omgeving van Jan Thiel af tot Santa Barbara toe, onder algehele contrôle te hebben en ware het niet, dat daarmede niet alles is gezegd, wij zouden geneigd zijn op te merken, dat de plaatselijke keuze van het Fort Beekenburg een minder gelukkige moet zijn geweest.

Edoch, Beekenburg dateert van ongeveer 1700 en in 1774 beschrijft de Gouverneur Rodier deze sterkte als volgt:

„Het fort Beekenburgh alhier geleegen, bestreykt de mond en de heele baay...... is op een rif gebouwd...... Dit fort legd rondom in 't water" (Zie Hamelberg, documenten I, nr. 97, blz. 178). Een eeuw lang had Beekenburg reeds bestaan en er moet wel een speciale reden zijn geweest om het ter plaatste te bouwen. Lukraak versterkingen anbrengen deed men vroeger niet, en het is een merkwaardig feit, dat het bij nauwkeurige beschouwing steeds weer opvalt, welk een angstvallig juiste terreinkeuze onze voorvaderen immer deden bij de plaatsbepaling van de defensiewerken in hun nieuw verworven gebieden.

Zo ligt het probleem ook hier, want bij alle eer, die den moedigen Brion inderdaad toekomt voor zijn stoutmoedige bestorming van de Cabrietenberg, in de ons bekende beschrijvingen is verzuimd te vermelden, dat de stellingen op die berg een dusdanig aantal „dode hoeken" opleverden, dat het — mits met handig en doordacht manoeuvreren — zeer wel mogelijk moet zijn geweest om 's vijands vuur voor een goed deel te ontlopen. De ten minste 500 meter lange en vrij steile rotspartij aan de Westelijke zijde van de inham West van de Cabrietenberg, is hoogstwaarschijnlijk het terrein-gedeelte geweest, waar „Brion en zijn mannen de kogels over het hoofd vlogen of tegen de rotsen kletterden", om hem tevens de gelegenheid te bieden aan de voet van die berg te komen.

En wat de beheersing van de zeezijde betreft, moet de ligging van het Fort Beekenburg ongetwijfeld boven die van de verder verwijderde en ietwat belemmerde mogelijkheden van de Cabrietenberg worden gepraefereerd.

Het zo karakteristieke Fortje Beekenburg dankt zijn naam aan den veertienden Gouverneur van Curaçao — Nicolaas van Beek (1701 —1704) —, die het liet oprichten als onderdeel van zijn defensieplan om „in Casch van attacque het eylant imprenable" te maken.

Vele vademen ijzeren ketting kwamen hieraan voor de afsluiting der baaien te pas, terwijl ook de stadsmuur vernieuwd moest worden.

De „Heren X van de Compagnie" keurden de plannen, die meer dan 6000 Pesos zouden kosten, goed, doch drongen bij den Gouverneur aan op bijdrage in de kosten door de burgerij, hetgeen prompt geschiedde en een bedrag van ruim 3500 Pesos of meer dan de helft van de totaal te maken defensieuitgaven opleverde. Als wij daarbij in aanmerking nemen, dat omstreeks diezelfde tijd, door een der vele, met speciale toestemming, uitgeruste kaperschepen, een Portugees schip werd vermeesterd met een inhoud van 50.000 Pesos aan gemunt en ongemunt goud, dan mag worden opgemerkt, dat „De West" in die tijd; afgezien van de defensie-uitgaven; toch nog een rijk goudmijntje bleek te zijn en dat het — zij het ook wat ongunstig — bezit ervan, der „Compagnie' 'geen windeieren legde (zie Hamelberg blz. 107 e.v.).

Wanneer wij de waarde van de Peso op ongeveer *f* 2.50 stellen (zie Hamelberg blz. 218), dan is de bescherming van het eiland aan de Caracasbaai niet al te kostbaar geweest Hamelberg zegt hiervan:

„Het fortje aan de Caracasbaai had tot toen Ps. 2489,3,3 gekost, kreeg enkele jaren later de naam van „Beekenburg" en bestaat nog heden, zoals het oorspronkelijk werd gebouwd. Bij Missive van 6 Maart 1703 zond Van Beek een plattegrond van dit fort aan bewindhebberen en hieruit blijkt, dat de smalle gangen in het fort tochtgaten waren om het kruit en het water vers te houden. De midden in staande „pilaar" had aan één kant een grote waterbak en aan de andere kant het kruithuis, waartoe twee luiken toegang gaven „met een lier naar beneden gaande" (Hamelberg blz. 110).

Waar in de zo juist genoemde beschrijving van het gebeurde in 1805 van een eerder mislukte poging om het Fort te bezetten, wordt gesproken, moet in de bezetting van de Cabrietenberg met vier stukken geschut en de beheersing van het Fort Beekenburg daarna door middel van vuur van bovenaf, wel een zekere verrassende heimelijkheid worden verondersteld, alhoewel het Fort ons niet onneembaar voorkomt, zelfs niet met de vrij primitieve middelen, waarover men destijds beschikte.

Het is op dit punt, dat de beschrijving in ernstige mate in volledigheid te kort schiet, want zonder enig tussenspel wordt door den beschrijver terstond de laatste acte, nl. het optreden van Brion, vermeld, daarbij de quaestie van de ontruiming van het Fort, alsmede de hernieuwde bezetting ervan door vriend of vijand, onaangeroerd latende. Dan naderen de troepen en — terugkerende tot ons uitgangspunt en de vraag van de terreindoorschrijding onder vijandelijk vuur —, kunnen wij ons de aarzeling van den Majoor Schwartsz, op het zien van de bezetting van de Cabrietenberg wel, indenken.

Immers wanneer in onze dagen een troepenafdeling zich voor dit probleem gesteld zou zien; alle thans ter beschikking zijnde moderne middelen in aanmerking genomen; dan zou het tactisch inzicht, gepaard met besluitvaardigheid en doortastendheid, eisen, om snel en afdoende zulk een invasie te keren.

Want nog steeds heeft hij, die rond de Cabrietenberg invadeert, nagenoeg alle terreinfactoren mede, uitgenomen de „dode hoeken" en het is het terstond opmerken daarvan, alsmede het onmiddellijk gebruik maken van dit zwakke punt bij den tegenstander, die de grote tactische verdienste van den jongen Brion hebben uitgemaakt.

Dat verdrijving ter plaatse tevens localisatie en het afsnijden van de terugtocht moest betekenen, is iets, dat ook een hoogst belangrijke terreinfactor in het nadeel van den indringer betekende en ook hieraan zal Brion terstond hebben gedacht.

Brion nam en behield het initiatief, een der tactische grondvesten in de aanval, maakte gebruik van de terreinomstandigheden en deed, juist door zijn onmiddellijke aanval, het element der verrassing in het uitgerekende nadeel van den vijand zijn. Hij liet zich niet weerhouden door, doch aanvaardde, een risico en zette terstond door.

Zie daar de historische les, die deze kleine, maar frappante onderneming, ons heden ten dage nog leert.

[1]) „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 31 Juli 1943.

Wij ontvingen.

HOLY NAME — DEVOTIE.

De devotie tot Jezus' Naam is vooral bekend geworden door het werk der Dominicanen en door de omvang die deze devotie in de Verenigde Staten heeft aangenomen. Vandaar dat de beweging meestal in het Engels benoemd wordt. Reeds in 1571 heeft de Dominicaner Paus St. Pius V in navolging van Gregorius X, die in 1274 hetzelfde deed bij bulle 'Decet Romanum' zijn ordebroeders de uitsluitende jurisdictie van de sociëteit van de allerheiligste naam Gods gegeven. En sedertdien hebben de Dominicanen die gehouden, al dateert de hernieuwde actie voor de 'Holy Name' eerst van latere tijd. Merkwaardig genoeg is het een Fraciscaan, Pater **Peter R. Biasiotto O.F.M.** die een dissertatie geschreven heeft **„History of the Development of the Devotion to the Holy Name"** (uitgegeven door St. Anthony Guild Press, Paterson, New Jersey, U.S.A. $ 1,50) Pater Biasiotto is niettegenstaande zijn mooie Italiaanse naam Noordamerikaan van geboorte. Hij studeerde voor het priesterschap in het Holy Name College te Washington, werd gewijd in 1934 en bezocht toen de universiteiten van Innsbruck en San Antonio te Rome, waar hij promoveerde op bovengenoemd en thans in de Verenigde Staten uitgegeven proefschrift, dat aanvangt met het Schriftwoord van Mattheus I, 21 en vervolgens de ontwikkeling van de verering van Jezus' naam nagaat: het Christus-monogram, de eerste eeuwen, Middeleeuwen, de verering van Jezus' naam in Engeland, waar in het biezonder de Sarumritus — die in de Anglicaanse kerk reeds weer mooi opleeft, hoewel het de katholieke ritus is uit de tijd toen Engeland nog katholiek was —; de Dominicanen (voor en na Hendrik Suso) en de Zoete Naam, de Franciscanen enz. De Franciscaanse schrijver toont aan — heilige naijver van de minnaars van Christus' Kerk den ongelovigen tot ergernis en den gelovigen ter stichting — dat niet de Dominicanen, maar de Franciscanen de eerste genootschappen ter verering van de Holy Name hebben opgericht: de Dominicanen kunnen voor 1564 geen genootschap aanwijzen en de Franciscanen hadden reeds „numerous" genootschappen in de 15e eeuw.

Het boek is een kort, niet te zwaarwichtig, overzicht dat wel uitsluitend op het Westen georiënteerd is — het „Jezus-gebed" van het Oosten, het hesychasme en andere stromingen die met de verering van de Zoete **Naam** in verband staan komen zelfs niet ter sprake — maar zeker een mooie opsomming is van wat hieromtrent bekend is.

HET WIT GELE KRUIS.

Wijkverpleging.

Het kantoor van de Wijkverpleging is overgebracht van het gebouw van de Firma E. & G. Martijn, Handelskade, naar **Grahambuilding** — naast de winkel van den Heer Dario Cardoze. Het telefoonnummer van de Wijkverpleging is 1836. Bij geen gehoor: 2372 of 1459.

Op het kantoor is steeds een helpster aanwezig voor de bediening van de telefoon.

Het Bestuur van de Wijkverpleging heeft zijn opwachting gemaakt bij den Gouverneur om Zijne Excellentie te bedanken voor de medewerking verleend voor het verkrijgen van de naam **„Prinses Margriet".**

Op het ogenblik telt de Wijkverpleging ruim 60 contribuanten. De oorspronkelijke tarieven voor de Wijkverpleging zijn veranderd. De tarieven zijn nu als volgt:

Tarieven.

De verpleging wordt alleen verstrekt op verzoek van den behandelenden geneesheer. Door de contributie van *f* 15,— aan de Stichting wordt een gezin contribuant. Alle leden van het gezin hebben recht op een onbeperkt aantal (gewone) **bezoeken van** de wijkverpleegster. **De bezoeken** worden gebracht tussen 7 uur 's morgens en 19 uur 's avonds. Verpleging gedurende de gehele dag of de gehele nacht wordt verstrekt, indien daarvoor verpleegsters beschikbaar zijn. Het honorarium bedraagt *f* 5.—. Kraamverpleging *f* 25,—.

Niet contribuanten.

Het verschuldigde voor een gewoon bezoek bedraagt *f* 2,—. Verpleging gedurende de gehele dag of de gehele nacht *f* 7,50. Kraamverpleging: gedurende 10 dagen en 10 nachten *f* 75,—.

Contribuanten worden beschouwd tot schriftelijke opzegging toe, van boekjaar tot boekjaar hun verplichtingen aan te gaan en voldoen hun contributie uiterlijk vóór het einde van de eerste boekmaand.

Afleggen: Eerste klasse *f* 25,—, tweede klasse *f* 15,—; derde klasse *f* 10,—.

Ouden van dagen.

Op 16 Juni zijn de eerste oude vrouwen opgenomen.

Cursus in hygiëne.

Dr. Chr. J. H. Engels is met een nieuwe cursus in Hygiëne begonnen. Deze lessen worden gegeven in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. Aan deze cursus wordt deelgenomen door: 14 Zusters (St. Martinusgesticht en San Mateo); 9 Zusters van Schijndel (Pietermaai); 24 Onderwijzeressen.

Wijziging statuten.

De wijziging der Statuten, die bij de laatste Algemene Vergadering van 20 April 1943 tot stand kwam, is goedgekeurd door Zijne Hoogwaardige Excellentie den Apostolisch Vicarius en door Zijne Excellentie den Gouverneur. Deze gewijzigde Statuten zullen worden gedrukt en aan alle leden worden toegezonden.

Bekendmaking.

Bij deze wil ik H. H. Handelaren in onderstaande goederen er op attent maken, dat zij, ingevolge artikel II lid 3 van P. B. 1942 No. 112, verplicht zijn genoemde artikelen, voor zoover deze aanwezig zijn in een voor verkoop bestemd lokaal, van een aanduiding van de verkoopsprijs voorzien te hebben, luidende in Curacaosche Guldens.

1. Witte, lange katoenen mannenbroeken
2. Lange „Khaki" mannenbroeken
3. Lange, blauwe werkbroeken voor mannen
4. Witte overhemden (behalve merk „Arrow")
5. „Khaki" overhemden
6. Blauwe werkoverhemden
7. Ketelpakken (z. g. „coveralls")
8. Katoenen sokken voor mannen
9. Werkschoenen voor mannen
10. Katoenen onderkleeding voor mannen.

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale- en Economische Zaken.